

**STERKE
KINDEREN**

SAMENWERKINGSVERBAND VO NOORD-KENNERLAND

MEMO preventie ziekteverzuim, maart 2019

Verzuimpreventie

Aanleiding

Binnen de regio Noord Kennemerland lukt het steeds beter om (dreigende) thuiszittende jongeren in beeld te krijgen en ondersteuning te bieden. Scholen nemen daarin hun regierol en proberen zo vroegtijdig mogelijk met betrokkenen om tafel te gaan. Doel is om geen enkele jongere langer dan drie maanden thuis te laten zitten zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

Het merendeel van de leerlingen die binnen ons samenwerkingsverband thuiszitten bestaat uit jongeren die geoorloofd thuis zitten (45%). In de meeste gevallen kunnen J&G en de JGZ in nauwe samenwerking met de school veel voor een dergelijke jongere betekenen.

De diverse rollen en verantwoordelijkheden van leerlingen, ouders, school, samenwerkingsverband, leerplicht, J&G VO team en JGZ staan omschreven in het protocol voor thuiszittende leerlingen¹ en zijn verder uitgewerkt in de Handelingsgerichte aanpak Schoolverzuim²

Knelpunten

De rol van de JGZ is hierbij een knelpunt. Vanuit de gemeente ontvangen zij geen aanvullende financiering om structureel bij ziekteverzuim ingezet te kunnen worden. Dit betekent dat de handelingsgerichte aanpak zoals het samenwerkingsverband dat met alle ketenpartners voor ogen heeft niet ten uitvoer gebracht kan worden. Alleen wanneer de agenda van de jeugdarts en/of jeugdverpleegkundige het toelaat kunnen zij door een school ingezet worden bij de aanpak van ziekteverzuim. Een structurele en duurzame oplossing voor dit probleem is noodzakelijk³. Wanneer de JGZ niet ingezet kan worden zal het doel geen enkele jongere langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg niet behaald kunnen worden.

Een tweede knelpunt is de verzuimregistratie en het snel daarop kunnen anticiperen binnen de scholen. Elke school binnen het samenwerkingsverband werkt conform het verzuimprotocol⁴. De organisatie van de verzuimregistratie is op elke school anders ingericht. Op de ene school is er een vast persoon die elke dag de verzuimtelefoontjes aan neemt, de absentregistratie in Magister controleert en mentoren stimuleert om een verzuimgesprek met betreffende leerling te voeren. Op een andere school

¹ <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

² <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

³ Zie ook het advies van Marc Dullaert; <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=845d11ee-11c3-4166...>

⁴ <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

ligt de taak om de mentoren te activeren bij de teamleider of bestaat de taak helemaal niet. Soms vinden mentoren het voeren van verzuimgesprekken niet bij hun takenpakket horen. De mensen die het verzuim registreren en in kaart brengen ervaren dit als een groot knelpunt.

Inzetten op preventie met M@ZL

Individuele aandacht voor verzuim in een vroegtijdige fase door school zelf leidt tot een afname van het schoolverzuim. M@ZL (Medische Advisering Ziekgezelde Leerling)⁵ is een effectieve methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren.

Ziekteverzuim is wat omvang betreft een groter probleem dan spijbelen, zoals ook uit de cijfers van ons samenwerkingsverband blijkt. M@ZL brengt deze groep leerlingen in beeld die met de juiste aandacht en begeleiding geholpen zijn.

De interventie M@ZL is in 2017 door de Erkeningscommissie Interventies erkend als ['eerste aanwijzingen voor effectiviteit'](#).

Investering

Samenwerkingsverband en GGD zijn er gezamenlijk van overtuigd dat de interventie M@ZL een preventieve werking zal hebben en zal bijdragen aan het terug dringen van geoorloofd ziekte verzuim en daarmee het aantal (dreigende) thuiszittende jongeren. Daarvoor is o.a. uitbreiding van formatie jgz nodig.

Beide partijen zijn daarom voornemens om

- a. Het huidige verzuimproject op de 7 VO scholen te continueren door financiering uit de VSV middelen, waarbij een verbeterlag plaats vindt op:
 - de verzuimregistratie,
 - het voeren van verzuimgesprekken door mentoren en
 - de afstemming tussen JGZ professionals en scholen
- b. een gezamenlijk voorstel neer te leggen bij de gemeenten voor een structurele financiering van de uitrol van M@ZL op alle VO scholen in de regio met ingang van schooljaar 2020-2021.

Dit vraagt:

- Dat in aansluiting op de schoolorganisatie een aanjager 'preventie ziekteverzuim' wordt aangesteld die er voor zorg draagt dat:
 - er dagelijks een sluitende ziekteverzuimregistratie is. De scholen hebben hun verzuimregistratie op orde en leveren alle relevante verzuimcijfers aan bij de aanjager verzuimpreventie op afgesproken tijdstippen
 - de mentoren in staat zijn / getraind worden om gerichte gesprekken over verzuim met leerlingen en ouders te voeren. Mentoren worden gestimuleerd (en eventueel verplicht) om de scholing 'verzuimgesprekken voeren' te volgen en krijgen hiervoor voldoende tijd
 - mandaat heeft om te handelen indien de aanpak op verzuim stagneert
 - er een plan voor de school is op bovenstaande punten en er aandacht is voor signalen en knelpunten en het doen van verbetervoorstellen
 - in staat is een training gespreksvoering (ziekt-)verzuimgesprekken te geven aan mentoren

⁵ <https://www.ggdwestbrabant.nl/mazl>

- Dat er een poule van medewerkers vanuit het swv, de scholen (de aanjagers) en de jgz wordt opgeleid die een basistraining gesprekstechniek (ziekte-)verzuimgesprekken kunnen geven aan mentoren op school-of regioniveau. De scholen, het samenwerkingsverband en de JGZ wijzen medewerkers aan die de train-de-trainer scholing volgen (hebben daarna de competenties om de mentor-scholingen te geven)
- Dat de JGZ 1 contactpersoon aan wijst voor de scholen. Deze contactpersoon heeft tevens een functie als aanjager binnen de JGZ indien signalen rondom ziekteverzuim onvoldoende snel worden opgepakt
- De scholen en de JGZ wijzen een functionaris met beslissingsbevoegdheid aan waar de contactpersonen/aanjagers van de eigen organisatie naar toe kunnen escaleren bij stagnaties en knelpunten.
- Bestuurlijk draagvlak en instemming van alle VO scholen in de regio -ook die momenteel niet deelnemen aan het project- om samen met de GGD een voorstel neer te leggen bij gemeenten om M@ZL uit te rollen binnen de hele regio.

Netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Ziekteverzuim

De Netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Ziekteverzuim⁶ adviseert de besturen om in te zetten op de M@ZL aanpak en te investeren in preventie. Op dit moment vragen de thuiszittende leerlingen veel van de tijd en inzet van de ondersteuningsteams op scholen. Door duurzaam te investeren in preventie zal zich dit op termijn uitbetalen in minder tijdsinvestering voor de ondersteuningsteams.

⁶ Leden: Selina Holsteijn (RMC), Hester Piepenbrink (leerplicht), Gerard Koopman (PCC), Pepijn Verbeek (De Viaan), Jose van der Meulen (Focus), Maudy Kerssens (GGD), Vincent Fafieanie (NJI), Birgit Eikelenboom (Samenwerkingsverband), Irma de Wit (Samenwerkingsverband)